

ANNA ŠULÁKOVÁ

IVĚZENÍ

Skleněný můstek s.r.o.

Rumunská 660/8, Karlovy Vary

PSČ 360 09 IČO: 29123062 DIČ: CZ29123062

Píše se rok 2057 a na Zemi zavládla krize. V důsledku globálního oteplování se dříve úrodná místa proměnila v poušť, lidé nemají co jíst a pít, na jihu zuří války o vodu a na celé planetě se lidé potýkají s důsledky zvýšeného výskytu chorob, které byly dříve vymýceny. Populace za posledních třicet let klesla o 40% a děti se rodí postižené nebo se nerodí vůbec. Věk lidí se chýlí ke svému konci a zdá se, že se tomu nedá zabránit.

Evan Mainer je mladý a nadějný vědec, který přišel s revolučním řešením. Aby lidstvo přežilo, je nutné se vyvinout v něco jiného. Proto se svým kolegou a kamarádem z vysoké školy vynalezli přístroj zvaný Labyrint, který se chystají vyzkoušet na dvanácti věznicích odsouzených k smrti. Odsouzencům je za účast na studii slíbena milost. Evan věří, že za pomoci virtuální reality je možné natrénovat mozek tak, aby člověk získal nové schopnosti a vyvinul se v něco lepšího. Má to ale jeden háček, jakmile se člověk do Labyrintu dostane, není jasné, zda se z něj dokáže vymotat a nezůstane navždy uvězněn pouze uvnitř vlastní mysli. A pokud se některý z vězňů dokáže dostat ven, jak poznat, že se opravdu polepšil?

Anna Šuláková © 2019

Skleněný můstek s.r.o. © 2019

ISBN 978-80-7534-241-6

OBSAH

Prolog

Část první: Experiment

- I.
- II.
- III.
- IV.
- V.
- VI.
- VII.
- VIII.
- IX.
- X.
- XI.
- XII.
- XIII.
- XIV.
- XV.
- XVI.
- XVII.
- XVIII.
- XIX.

VĚZENÍ 1. část

August

Část druhá: Probuzení

- I.
- II.
- III.
- IV.
- V.
- VI.
- VII.

VIII.

IX.

XI.

XII.

**VĚZENÍ 2. část
Gabriela**

Část třetí: Prozření

I.

II.

III.

IV.

V.

VI.

VII.

VIII.

Epilog

Prolog

Pršelo. Už několik dní bez ustání pršelo. Na tom však nebylo nic zvláštního, obzvlášť v této roční době. Stála u okna do kterého se opíral silný vítr a pravidelně popoháněl kapky po skle sem a tam. Nепrostupná černá mračna jako by se téměř dotýkala špiček hustého, smrkového lesa, který se tyčil asi sto metrů před domem. Věděla, že až si pro ni přijdou, vynoří se právě odtamtud. Nervózně přimhouřila oči ve snaze zaostřit na temné stíny rozechvívané větrem.

Opřela se o kuchyňskou linku a do rukou se jí zabodly zapomenuté střípky sklenice, kterou před nedávnem rozbila. Tiše sykla a prohlédla si dlaň, na které se objevily rudé šmouhy. Opláchla si ruku pod studenou vodou a dlaň si otřela do promáčené sukně.

Dřevo v dohasínajícím krbu zapraskalo a do vzduchu vylétla sprška žhavých jisker. Otočila se za tím zvukem a uvědomila si, že je ještě stále celá mokrá a třese se. Přešla k němu a z ošatky položené vedle vytáhla jedno z polen a přihodila ho do ohně. Na dlani jí přitom ulpěly zbytky smoly, která ještě nepřestala vytékat z vysychajícího dřeva.

Posadila se před krb, ten jediný zářivý zdroj tepla a světla v jinak potemnělé místnosti a jednou rukou zašátrala v promáčené kapse domácí sukně. Z kapsy vytáhla stejně promočený a odraný kus papíru. Opatrně ho rozložila, aby se ještě jednou podívala na slova, která k dnešnímu dni přečetla snad už stokrát. Ačkoliv ji slova působila neskonalou bolest, nedokázala je přestat číst. Byla to totiž jediná vzpomínka, která jí po něm ještě zůstala.

Drahá Gabi,

píšu Ti ze světa za velkou louží, tak jako již mnohokrát. Už je tomu mnoho let, co jsme snili o tom, že se sem společně podíváme a budeme se procházet po širokých chodnicích Ria. Zatím jsem se po nich však každé ráno, od chvíle, co jsem sem přijel, procházel sám a čím déle tu jsem, tím víc mi dochází, že můj sen o tom, jak

se tu budeme procházet společně, možná navždy zůstane pouhým snem. Chtěl bych Ti říct, že se mi tu daří dobře. Založil jsem firmu, pořídil si byt a taky kočku. Nebo si spíš ona pořídila mě. Prostě se ke mě jednou připojila na cestě z práce a už neodešla. Nevěřila bys, jaká malá mrška se z ní vyklubala. Každý den si říkám, jestli by se ti tu líbilo tak, jako mě.

Ještě jedna věc se mi stala, která stojí za zmínku. Neříká se mi to snadno, ale potkal jsem dívku. Vklouzla do mého života téměř stejně tak náhle a samozřejmě jako ta kočka a zdá se, že je se mnou ráda. I já jsem s ní rád. Moc rád. Vlastně jsem ji před pár hodinami požádal o ruku a ona řekla ano. Chtěl jsem, abys to věděla jako první, ačkoliv netuším, kdy k Tobě tenhle dopis dorazí a zda vůbec. Jen jsem prostě chtěl ta slova sdělit právě Tobě. Zároveň bych byl rád, kdybys nám přišla na svatbu. Neumím si představit, jaký pádnější a lepší důvod k podívání se do Ria by mohl být, než svatba tvého nejlepšího přítele. V případě, že by to Theodorovi vadilo, jsem ochotný nasednout na první letadlo a osobně mu to vysvětlit.

A teď vážně.

Prosím, přijed'

Pro jistotu ještě přikládám letenku. Chci abys věděla, že ten den budu čekat na letišti už od rána. Tak dlouho, dokud tě nezahlédnu v davu.

S veškerou přátelskou láskou

Tvůj Tom

Sevřela dopis v roztřesené dlani ještě pevněji a volnou rukou si setřela z očí slzy. Dívala se na přiloženou letenku, na které se vyjímalo včerejší datum. Kéž by jen byla odletěla, pomyslela si a z hrdla se jí vydral táhlý sten. Téměř ve stejný okamžik se ozvalo hlasité zabušení na dveře.

Jsou tu rychle, pomyslela si. Vstala ze země a rozhlédla se po zpustlé místnosti. Přešla ke kolébce, ve které ležel její syn. Tvář měl bledou a oči zavřené. Vypadal, jako by poklidně spal. Jeho tělo však už o pár stupňů vychladlo. Pohládila ho po ledové tváři a odvrátila zrak, když se znovu ozvalo hlasité bušení.

„Policie, otevřete!“

Další rány.

Zhluboka se nadechla a vhodila do ohně letenku i s dopisem. Věděla, že ani jedno z toho už nebude potřebovat. Pomalým, vyrovnaným krokem se vydala do chodby. Ještě předtím, než otevřela dveře, bez jediného ohlednutí překročila chladnoucí, nehybné tělo svého manžela.

Část první: Experiment

I.

„Jsi tu dlouho,” řekl a probral ho z myšlenek.

„Cože?” zamumlal překvapeně a otočil se za ním.

„Jak to, že jsi tu tak dlouho, ptal jsem se,” zopakoval a přisedl si na stoličku vedle něj.

„Ah, musel jsem se na chvíli zasnít,” řekl a rozespale si promnul oči, ve kterých se mu pod správným úhlem leskly červené žilky. Prsty přitom přešel po chladném předmětu v kapse svého pláště, pak ruku spěšně vytáhl a položil na stůl.

„Měl by sis jít odpočinout, trávíš tu víc času, než je zdrávo.”

„Nemůžu, za týden mám prezentaci a ještě stále netuším, co řeknu,” povzdechl si.

„Co bys říkal. Zaobalíš všechno čeho chceme dosáhnout do uživatelsky přívětivé omáčky a necháš je ji sníst. Už dávno nepotřebujeme balíky peněz od sponzorů, tohle je jen tiskovka pro veřejnost. Udělej to pro ně zkrátka eticky snesitelnější a říkej, co chtějí slyšet,” pokrčil rameny.

„A to je právě ten problém. Jak mám hezky říct, že děláme pokusy na lidech.”

„Zločincích...” přerušil ho zvednutým ukazovákem.

„Stále jsou to lidé,” zavrčel podrážděně a odhodil na stůl propisku, kterou ještě před chvílí držel v ruce.

„Evane, udělal jsi pro ty lidi hodně. Už tohle je šance, jak se vyhnout doživotí v těch kobkách, kterým se dnes říká vězení. Lidé to pochopí, obzvlášť pak, když jde o jejich přežití. Nesmíš si to tolik brát. Ve skutečnosti si myslím, že jediné, co bys měl teď udělat, je jít si odpočinout,” pokáral ho.

Evan si povzdechl a znovu si promnul unavené oči.

„Asi máš pravdu, potřeboval bych na chvíli změnit prostředí,” přiznal a vstal. Jeho společník se také zvedl.

„Jestli to myslíš vážně, mohl bys pro mě zítra něco zařídit,“ řekl.

„Ano?“

„Potřebujeme zrekrutovat ještě jednoho pacienta,“ začal, ale Evan ze sebe vydal zvuk, který se podobal zavytí.

„To ne, Marku, tohle po mě nemůžeš chtít,“ přerušil ho a jeho oči se stáhly v tenké škvírky.

„Prosím, Evane, potřebujeme ještě jednoho. Už jsme provedli výběrové řízení. Jediné, co musíš udělat ty, je dojet náš subjekt vyzvednout a projít s ním vstupní prohlídkou. Jako vždycky.“

Díval se na svého kolegu s prosebným výrazem v očích. Dlouho bylo ticho.

„Tak dobře,“ vydechl nakonec Evan.

„Výborně, nechám ti zítra do kanceláře doručit její složku,“ zaradoval se Marek.

„Počkej, její?“ podivil se Evan.

„No jo, potřebujeme do pokusu zahrnout i ženský subjekt.“

„Myslel jsem, že pokusy mají v první vlně probíhat pouze na mužích a potom až na ženách. Jak to, že jste mě takhle obešli? Měl jsem se víc osobně zajímat o průběh výběrového řízení.“

„Neobešli jsme tě, jen nám přišlo, že by bylo dobré zahrnout alespoň jeden ženský element již do první vlny pokusů. Přeci jen mají jiný mozkový vlny a tak. Navíc, tahle holka vykazovala známky nejvyšší mozkové aktivity, jaké jsem při testování subjektů viděl. Proto jsme se rozhodli ji vzít. Uvidíš sám. Je mimořádná.“

Evan si povzdechl.

„Jo a víš kdo je ještě mimořádný?“ pokračoval Marek.

Jeho kolega mlčel.

„Ta nová stážistka, už ses s ní setkal?“

„Ne,“ zavrtěl unaveně hlavou.

„To ti teda povím, chlape. Jestli jednou budeme spolu někde sami v místnosti a ona bude mít na sobě stejně upnutý triko, jako má vždycky, tak se asi neudržím a...“ sám pro sebe se zasněně pousmál.

„Jsi nechutný. Někdy si říkám, jestli stojíš na správný straně barikády,“ odfrknul si Evan a Marek mu jeho nesouhlas oplatil širokým úsměvem.

„Já, narozdíl od tebe, dokážu ocenit krásy, které nám tento svět nabízí,“ mrknul na něj a bratrsky ho poplácal po rameni.

„Tak zítra,“ zastavil se ještě ve dveřích, aby se rozloučil a pak je za sebou s tichým klapnutím zavřel. Doktor se znaveně posadil zpět na židli a položil se na chladnou desku stolu.

Evan už odmalička nenáviděl poušť. Když nasedal do černého auta se zatmavenými skly, bezděčně mu přeběhl mráz po zádech, při představě, že další dvě hodiny stráví na prašných cestách vedoucích po zemi nikoho. Vězení už se mnoho let nestavěla ve městech, ale vyhradila se jim místa, odkud opravdu nikdo nemohl uprchnout. Poušť byla ideální. Nikdo tam nechtěl bydlet a proto v ní bylo dostatek místa na odkládání nepotřebných a nežádoucích věcí. Ať už vyrobeného, nebo lidského odpadu. Věznici, do které mířil, již desítky let nenazval nikdo jinak, než Pevnost. Byla vystavěna na přelomu století a původně sloužila jako tajná armádní základna. Po konci dvacátých let ji však ozbrojené složky opustily a několik let chátrala, než spojené národy přišly s nápadem, že vyklidí věznice svých států a po světě vytvoří několik komunitních věznic, kam budou odkládat všechny provinilce. A tak po světě postupně na životu nepříznivých místech vzniklo několik obrovských vězení a všichni vězni do nich byli svezeni a tříděni podle závažnosti provinění. Pevnost byla jednou z největších a zároveň nejnebezpečnějších míst na planetě. Právě proto tam však Evan mířil. Pokusy, které u nich v laboratoři prováděli, si vyžadovaly lidské dobrovolníky a ti se nejlépe hledali mezi těmi, kteří opravdu neměli co ztratit.

Cesta monotónně ubíhala a slunce se opíralo do nablýskané střechy černého SUV. Evan si na klíně rozložil složku ženy, pro níž mířil a začetl se do informací, které mu ráno předal Marek. Nebylo to poprvé, kdy se pročetl složkou nějakého vězně, ve sku-

tečnosti nad nimi trávil hodiny a hodiny, když se snažil vymyslet princip, podle kterého budou vybírat vhodné kandidáty. Bylo to však poprvé, co se vydával jednoho z nich přímo rekrutovat. Tu rutinu znal, nebyl si však jistý, zda se mu zamlouvá fakt, že se jednomu z vrahů bude muset dívat přímo do očí a nebude přitom ve svém přirozeném prostředí. Kdykoliv opustil bílé stěny své laboratoře, cítil se podivně zranitelný. Jako by při odchodu zapomněl něco životně důležitého.

„Už jen deset minut, pane,“ ozvalo se z místa řidiče.

„Díky, Berte,“ zamumlal a znovu se zadíval do složky. Ke spisu byla přiložena fotografie ženy, kterou měl vyzvednout. Měla dlouhé, kaštanové, husté vlasy a stejně hnědé oči. Vypadala mladá, mohlo jí být kolem pětadvaceti a přesto se jí na tváři už stačil usadit jakýsi zachmuřený výraz. Kdyby ji potkal na ulici, pravděpodobně by se mu líbila, nebo by ho alespoň zaujala. Spěšně sklouzl pohledem k textu pod fotografií, který popisoval její provinění.

Dvojnásobná vražda prvního stupně. Vrah při jediném výslechu neprojevil známky lítosti, k činu se otevřeně přiznává. Brutální, promyšlená vražda novorozence a manžela.

Auto zastavilo. Evan zvedl oči a podíval se ven z okna. Právě projížděli velkou vstupní bránou, kterou lemovalo nejméně dvacet ozbrojenců. Všichni měli ve tváři stejně nepřítomný, tvrdý výraz. Dojeli na konec cesty, jež končila mříží, za kterou na něj čekalo dalších pět vojáků, přičemž jeden z nich vypadal, že má vyšší hodnost než ostatní. Vystoupil z auta a mříž se s hlasitým klapáním odsunula.

„Doktore, jsem velitel Ronald Kamp, jaká byla cesta?“ přátelsky k němu vykročil ten, co vypadal důležitě.

„Dlouhá,“ odpověděl Evan, potřásl si s velitelem rukou a rozlámaně si promnul oblast za krkem.

„Co kdybych vás pozval na skleničku ledového čaje, určitě by vám přišel vhod?“ zasmál se přátelsky.

„Děkuji, ale raději bych rovnou přešel k věci,“ odmítl zdvořile.

„Jak si přejete, doktore, jak si přejete,“ pokýval hlavou velitel. „O jednoho zloducha míň a nám se uleví. Prosím, následujte mě,“ pokynul Evanovi a ten se za ním pomalu vydal. Horké slunce se mu opíralo do tmavého obleku a on cítil, jak mu pod košilí stékají pramínky potu. Procházeli skrz betonové chodby a každá z nich byla opatřena velkými, kovovými dveřmi, které se otevřely jen v případě, že velitel zadal čtyřmístný kód.

„Máte to tu opravdu hodně zabezpečené,“ utrousil směrem k veliteli a ten se na něj s úsměvem otočil.

„Nebýt těchto opatření, už by nám dávno některý z vězňů podřezal krky. Je to tu opravdu prohnílá sebranka. Hlavně v bloku D.“

Samovolně se otřásl.

„Jak vidíte, máme zde dvě křídla a každé je rozdělené na bloky A, B, C a D. V pravém křídle najdete mužské vězně, v levém pak ženské. Jednou za měsíc mají povoleno se všichni vězni setkat na hodinu na nádvoří. Jinak jsou drženi odděleně. Tento postup se nám za léta fungování Pevnosti osvědčil. Udržuje to vězně...ukázněnější.“

„Podle čeho se vězni rozdělují na jednotlivé bloky?“

„Na áčku držíme pokusy o vraždu. Na béčku jsou vrazi druhého stupně, ti co někoho kuchli v afektu. Na céčku máme pedofily, psychopaty, sociopaty a všechny možné úchyláky. Na děčku jsou potom sérioví vrazi a ti, kteří vraždu do detailu promysleli a není možné je polepšit, zkrátka ta největší lůza tohoto světa.“

„Kam jdeme my?“

„No přeci na děčko,“ zasmál se téměř potěšeně velitel.

Cesta trvala ještě dalších pět minut, než se dostali do potmělého oddělení, ve kterém cely připomínaly spíše kobky, než cokoliv jiného. Ozbrojenci odvedli Evana do jedné z postranních místností, ve které byl jediný, kovový stůl a dvě židle. Jedna z nich byla již obsazená.

„No, doktore, zanechám vás tu o samotě. Kdybyste cokoliv potřeboval, stačí zabušit na dveře. Venku budou čekat dva z mých

nejlepších strážných, připraveni zasáhnout. Hodně štěstí," řekl velitel a zmizel z místnosti tak rychle, jako by se už nemohl dočkat, že vypadne.

Zeleně natřené, kovové dveře se za nimi zavřely a on se ocitl v místnosti sám s osobou, která seděla za stolem. Hlavu měla skloněnou a teprve, když se i on posadil na druhou stranu stolu, její tvář se zvedla. Nevypadala vůbec jako ta žena na fotografii. Vlasy měla neuměle ostříhané na krátko, na každé straně hlavy jinak dlouhé. Tvář byla bledá a pohublá, pod očima se jí vytvořily tmavé kruhy. Jen ty oči, které se na něj nyní upíraly, byly stejně hnědé a jemu téměř povědomé. Pomalu a s chřestěním zvedla ruce a položila je na stůl tak daleko, jak jen jí pouta dovolovala. Rukávy šedé kombinézy se jí přitom trochu vyhrnuly a Evan si všiml, že jsou její zápěstí pokryta mnoha bílými jizvami.

Nejistě si odkašlal a aby svou nervozitu alespoň mírně skryl, položil před sebe její spis, do kterého se zadíval.

„Takže, vaše jméno je Gabriela K. je tomu tak?“

Vzhlédl a ona přikývla.

„Musím vás seznámit s protokoly. Zaprvé, vše, co se dnes odehraje v této místnosti, zůstane jen mezi námi. Máte přísně zakázáno cokoli, co si řekneme, posílat dál. Za chvíli vám předložím dokumenty, jejichž podpisem stvrzujete, že zcela vědomě a dobrovolně chcete vstoupit do studie vedenou společností LifeGuard International a že jste byla seznámena se všemi okolnostmi a následky, které vaší účastí mohou nastat. Rozumíte, co říkám?“

Opět zvedl oči a ona znovu přikývla.

„Dobrá, teď vám položím pár otázek a potřebuji, abyste na ně co nejstručněji odpověděla. Takže zaprvé. Narodila jste se třetího srpna dva tisíce dvacet pět?“

„Ano,“ odpověděla tiše a Evana překvapilo, jak hezky její hlas zní. Představoval si, že bude tvrdý, chraplavý, nepříjemný. Slova, která vyslovila, však zněla medově, konejšivě a smutně, až mu z toho na chvíli poskočilo srdce.

„Je vám tedy třicet dva let?“ pokračoval.

„Ano.”

„V této věznici se nacházíte kvůli dvojnásobné vraždě a to manžela a novorozeného dítěte. K vraždě těchto dvou došlo osmého března dva tisíce padesát blízko města Trebing.”

Zaváhala a on k ní zvedl hlavu. Dívala se mu do očí a nakonec stejně tiše jako předtím pronesla: „Ano.”

„Děkuji. Potřeboval jsem si ověřit vaši pravou totožnost. Před pár týdny u vás na návštěvě byli moji kolegové a prováděli na vás testy. Při nich jste prokázala velký potenciál. Vaše výsledky byly jedny z nejpůsobivějších, které jsem zatím měl možnost vidět. Proto jsem zde, abych vám oznámil, že se hodíte do naší studie a vaše účast by byla velkým přínosem. Chcete se zúčastnit?”

Ona sklopila zrak.

„Opravdu to znamená, že když se zúčastním a vašim testem projdu, budu volná?”

„Ano, pokud projdete studií, tak budete volná,” přisvědčil. Ona se na něj z nenadání mírně usmála.

„A kolik lidí už jí prošlo?” zeptala se.

Evan ztěžka polkl.

„Nikdo, byla byste první.”

„Takže moje šance, že se dostanu až na konec, je v podstatě nulová,” řekla a bylo to spíš konstatování, než otázka.

„Šance nikdy není nulová,” pokrčil rameny Evan.

„Co se stane, když neuspěju?”

„Pokud nedokážete projít testem do dvou let, test bude ukončen a na vás bude provedena poprava. Podle záznamů, vám byl za váš zločin udělen trest smrti, který by měl být vykonán do konce tohoto roku, takže vám vlastně dáváme možnost žít déle. Chci abyste byla obeznámena se všemi následky. Účast na studii je přísně tajná, vaši identitu nikdo nebude znát a pokud neuspějete, nebudeme vás moci poslat zpět. Jakmile podepíšete tyto dokumenty, vašemu jménu bude vystaven úmrtní list a ve všech dostupných záznamech přestanete existovat. Pokud projdete naším testem, zařídíme vám úplně novou identitu a nový život. Můžete víc získat, než ztratit.”

„Jsem beznadějný případ, máte pravdu. A všechno je lepší, než tohle vězení,” řekla ona.

„Půjдете tedy se mnou?”

„Ano,” přikývla.

„Tak se tady dole třikrát podepište,” přisunul k ní formulář blíž. Už se nemohl dočkat, až z toho místa vypadne.

II.

Gabriela ležela na měkké posteli a již několik dlouhých minut zírala na bíle natřený strop. Místnost ve které se nacházela, byla velká přesně tak, aby se do ní vešla postel, umyvadlo a stolek s židlí. I přes svou strohost poskytovala však větší komfort, než celý vězení, ve kterých strávila posledních sedm let. Za masivními ocelovými dveřmi se ozvaly kroky a ona se posadila na posteli a promnula si odhalená zápěstí, na kterých se nacházela spleť blednoucích žizev. Už by ani nedokázala spočítat, kolikrát se pokusila vzít si život. Každá minuta v kobkách, které nazývali vězením, pro ni bylo utrpením. Proto, když za ní před pár týdny přišli lidé z výzkumu a sdělili jí, že by se mohla zúčastnit studie a opustit chladné podzemí kobek, souhlasila. V tu chvíli by nejspíš souhlasila se vším, hlavně aby se odtamtud dostala pryč.

Život v podzemí a kruté ruce dozorců se na ni nemilosrdně podepsaly. Vypadala jí polovina vlasů, kůže získala nezdravou, naředlou barvu a nelítostně přisedala ke kostem jejího podvyživeného těla. Oči, přivyklé na život v permanentním šeru, jí už od chvíle kdy vyšla na denní světlo nepřestávaly pálit a působily jí tak trvalé bolesti hlavy. Musela však přiznat, že se její život zlepšil. Každý den dostávala třikrát denně chutné jídlo, které dokázala ocenit až pár posledních dní. Při prvních dávkách ho totiž nemilosrdně vyzvracela. V kobkách dostávala jídlo jen jednou denně a to se povětšinou sestávalo z neidentifikovatelné kaše. Ovoce a zeleninu nejedla už roky a o čokoládě se jí mohlo jenom zdát. Proto, když jí všechny tyto lahůdky přinesli na tácku do pokoje, neubránila se slzám.

V místech, o kterém ostatní mluvili jako o Labu, přebývala už týden. Každý den se u ní střídalo několik lidí, kteří na ní prováděli všemožné krevní i psychické testy. Byla si téměř jistá, že za ten týden absolvovala všechna vyšetření, která existovala. Ačkoliv některé z procedur nebyly příjemné, veškerý personál a sestry k ní byli neskonale milí a nebyť těžkých, kovových dveří, které se po jejich odchodu pokaždé zavřely a zanechaly ji samotnou v místnosti, měla by pocit, že již dál není vězněm a jen se zotavuje v některé z nemocnic.

Dveře se téměř neslyšně otevřely a v nich stál ten doktor, který ji odvezl z vězení a kterého po celý týden nespátřila. Vypadal jinak. Měl na sobě bílý plášť a světlé vlasy měl pečlivě sčesané dozadu. Pod pláštěm si mohla všimnout pískově žlutých kalhot a černé košile, kterou měl zastrčenou za opasek.

„Dobrý den, Gabrielo,“ pronesl hlubokým a uklidňujícím hlasem.

„Doktore,“ zašeptala a mírně sebou trhla, jelikož její hlas zněl oproti jeho skřípavě.

„Prosím, říkejte mi Evan, za pár okamžiků se stanete hvězdou našeho programu a tak bychom se mohli vykašlat na formality,“ řekl a přešel k ní blíž, přičemž jeden ze strážných za ním zavřel dveře.

„Proč tedy neodvoláte strážce, když už jsme u těch formalit?“ zeptala se a mírně pohodila hlavou směrem ke dveřím. On se křivě pousmál a přisunul si k její posteli židli, na kterou se posadil. Na stolek po své pravé ruce odložil desky s papíry.

„Možná odvoláme, až projdete naším testem,“ pousmál se znovu rošťácky. Gabriela si pomyslela, že se nepodobá tomu unavenému a zkroušeně vypadajícímu člověku, který ji přišel vyzvednout. Nyní, jako by byl plný energie a očekávání.

„Vypadáte jinak,“ řekla.

„Dobře jsem se vyspal,“ odpověděl. „Doufám že i vy jste spala na dnešek dobře.“

„Ano, ani nevíte, jak moc k tomu pomůže postel, narozdíl od chladné země.“

Opět jí věnoval úsměv, poté však jeho tvář zvažněla. Naklonil se trochu blíž, natáhl ruku a prohlížel si její obličej.

„Vypadáte lépe. Modřiny už téměř nejsou vidět,“ zamumlal si spíš sám pro sebe než pro ni. Neřekla na to nic. Jeho teplá ruka spočívala na její tváři a ona cítila, jak se jí do obličejce vlévá horkost. Už příliš dlouho se jí tak jemně nikdo nedotknul a neuvedl ji proto do rozpaků. Téměř bezděčně se odtáhla. On si toho pohybu všimnul a ruku spustil.

„No, Gabrielo, dnes je váš den D. Jsem tu, abych vás seznámil se všemi úkony, které na vás budou provedeny a abychom společně nakalibrovali přístroj, který bude po další dva roky, doufejme však, že méně, vašim nejlepším přítelem. Co kdybychom se na něj teď šli podívat?“ pobídl ji a přerušil tak napjaté ticho, které se mezi nimi náhle rozhostilo. Vstal a zabouchal na dveře. Gabriela ho bez hlesu následovala. Když společně vyšli na dlouhou, bílou chodbu, nikdo jí nenasadil pouta, ani je nesledoval. Byli jen oni dva. Kráčející bok po boku. Ačkoliv byla chodba prázdná, nejspíš si přitáhla košili, do které byla oblečená, k tělu. Doktor si toho pohybu všiml a promluvil.

„Nebojte se, za okamžik vám opatříme jiné šaty.“

Společně prošli skrz několikery skleněné dveře a zabočili do jiné chodby, která jako by opisovala celou budovu.

„Kam to jdeme?“ zeptala se.

„Do místnosti, které říkáme Odpočívárna. Sama uvidíte proč.“

Po zbytek cesty mlčeli a Gabriela si prohlížela bílé, sterilní chodby a nic neříkající hnědé dveře, které na sobě nenesly ani žádná čísla. Když konečně dorazili k cíli, doktor se na ni otočil.

„Připravená?“ zeptal se.

Nejistě přikývla.

Otevřel dveře a vpustil ji do velké místnosti, ve které bylo do kruhu umístěno dvanáct průhledných přístrojů. Nejvíc ze všeho jí připomínaly inkubátory pro nedonošence, jen s tím rozdílem, že by se do nich vešel dospělý člověk. Pohledem se zastavila u každé-

ho z nich a srdce jí začalo bušit o něco rychleji. Jedenáct inkubátorů bylo již obsazených. Jeden prázdný.

Vyděšeně se otočila na doktora a ten její pohled zachytil.

„Gabrielo, není třeba se bát. Víím, že to na první pohled musí vypadat děsivě, ale ujišťuji vás, že nebudete cítit žádnou fyzickou bolest.”

Gabriela si všimla, jaký důraz dával na slovo fyzickou.

„Co se tedy bude dít teď?” zeptala se a pokusila se skrýt chvění v hlase.

„Teď si spolu probereme vše, co se stane dál. Prosím, posadte se,” pobídl ji a ukázal na pohodlně vypadající bílé křeslo. Pomalu k němu přešla a zabořila se do jeho měkkých opěrek. On se posadil naproti.

„Ten přístroj, který vidíte po své pravici, bude sloužit k udržování vašich životních funkcí. Ne bezdůvodně vám připomíná velký inkubátor. On totiž takovým inkubátorem je. Poté, co vám do mozku implantujeme naše zařízení, je potřeba, abyste zůstala ve sterilním prostředí, aby se rána nezanítla. Až spustíme program, vaše tělo nebude na to, co se bude dít ve vaší hlavě nijak fyzicky reagovat a protože doba je stanovena na dva roky, je potřeba, aby se o vaši fyzickou schránku někdo staral. Proto budete uložena do tohoto inkubátoru, který nejen že se napustí speciálně navrženou a vytvořenou kapalinou, jež bude zároveň sloužit jako výživný roztok a bude vám skrz pokožku dodávat potřebné živiny, ale také bude chránit vaše tělo před vstupem jakýchkoli infekcí, bude udržovat vaši stálou teplotu a umožní vám dýchat. Elektrody, které vám poté připevníme na tělo, jak můžete vidět u ostatních subjektů,” otočil se směrem k inkubátorům a Gabriela se zahleděla na drátky, které vypadaly jako změní vlasů, vedoucích od jednotlivých částí těla. „Tyto elektrody vám budou stimulovat svalovou funkci, aby nedošlo k atrofii. Víím, že to může vypadat hrozivě, ale není čeho se bát.”

„Takže mě na dva roky naložíte do jakési kapaliny a necháte mě o něčem fantazírovat?” zeptala se.

„Dalo by se to tak říct. Program, kterému říkáme Labyrint, je vytvořený na principu sebereflexe. Jinak řečeno, až se program spustí, váš mozek si ho sám sobě přizpůsobí a utvoří alternativní realitu, ve které budete existovat. Nemůžeme předem říct, jak taková realita bude vypadat, protože každý člověk je originální a každého sužují jiná trápení. Někteří se objeví ve zcela fantazijním světě, jiní se striktně drží vzpomínek a reality a prožívají něco, co se jim již přihodilo. Program je tu proto, aby vytvořil iluzi skutečnosti a stahoval z vašeho mozku data, většinu práce však odvedete vy sama. Až se program spustí, nebudete vědět, že svět kolem vás není opravdový a nebudete si nic pamatovat.“

„Jak je to možné? Vždyť je snadné rozlišit realitu od snění,“ rekla.

„Opravdu?“ pozdvihl jedno obočí. „Když spíte a něco se vám zdá, taky si ve většině případů neuvědomujete, že to co se právě děje, není skutečné. I přesto jak moc bizarní výjevy se ve snech dokážou odehrávat. To, že jste ve skutečnosti nebyla vzhůru, si uvědomíte až po probuzení.“

„Jsou případy, kdy si člověk uvědomí, že sní,“ namítla.

„Ano a pak se probudí,“ přikývl doktor. „Předpokládáme, že právě to by mohl být pomyslný východ z Labyrintu, ale těžko říct, co ho spustí. Program je velmi dobrý. Uvidíte sama. Máte ještě nějaké otázky?“

„Co se stane, když do dvou let neprojdou Labyrintem? Přivedete mě zpět do reality, nebo mě rovnou zabijete ve spánku?“

Evan si dopřál chvilku ticha, než odpověděl.

„To zatím nevíme. Doufejme, že se to nestane a my takovou situaci nebudeme muset řešit,“ odpověděl a pokusil se o úsměv. Gabriela se na něj upřeně dívala.

„Víte, Gabrielo, my zatím nevíme, co se s naší myslí děje po smrti a jestli náhodou neexistuje nějaká myšlenková smyčka, která přetrvá i poté, co fyzické tělo dokoná svou funkci. Ničím si nejsme jistí a zároveň nevíme, jak lidské tělo zareaguje, když se program neukončí z vaší strany, ale ukončíme ho my.“

„Nikdy jste ten program na nikom nevyzkoušeli?“ zeptala se zaskočeně.

„Žádný jiný organismus na zemi nemá tak komplexní myšlenkové schopnosti jako člověk. Ano, zkoušeli jsme program na opicích, ale nikdy jsme nedosáhli uspokojivých výsledků.“

„Co se stalo, když jste je odpojili?“ zeptala se ztěžka.

„U většiny došlo během několika minut k mozkové smrti. Program u nich byl nastaven na tři měsíce, když program dosáhl svého limitu, opice se samy probudily, pokud však došlo k nějakému zásahu zvenčí, tak se jim uškvařil mozek,“ odpověděl a z jeho hlasu číšel nenadálý chlad. Gabriela cítila, že se dostali do míst, do kterých doktor nechtěl zabřednout a došlo jí, že pocit, že není vězněm, byl absolutně mylný. Nebyla pro něj nic víc, než laciný pokusný materiál.

„Prostě se snažte z toho labyrintu dostat. Bude to lepší pro nás pro všechny,“ řekl nakonec, když na něj bez hlesu zírala.

„Pokusím se,“ řekla a smutně se zahleděla na inkubátor. Evan si všiml, jak rezignovaně její hlas zní.

„Omlouvám se,“ pronesl do ticha. „Nechtěl jsem být hrubý. Nevím, jak se k vám adekvátně chovat, jak si držet odstup.“

„Protože jsem zločinec?“ odfrkla si nahlas.

„Protože jste žena,“ přiznal. „Všechny naše testovací subjekty byly až doposud muži. Dokázal jsem si u nich představit, že někoho chladnokrevně zabili a dovedl jsem tak držet své emoce na uzdě. Chovat se stále stejně, přistupovat k experimentu racionálně. Na vás ať se dívám jak chci, nedokážu si představit, že byste něčeho takového byla schopná a to mě vyvádí z míry.“

Nyní se na něj mírně usmála Gabriela.

„Nemáte ani tušení, čeho jsem schopná,“ sykla a on se zaraženě odtáhl. „Měl byste držet své emoce na uzdě. Nevadí mi, že jste ke mě hrubý. Pravděpodobně si to zasloužím. Vadí mi vaše falešně přátelské chování.“

„Promiňte,“ hlesl. „Řekněte mi ještě jednu věc, opravdu jste zabila své dítě a manžela?“

Dívala se na něj bez odpovědi. Sledovala jeho zelené, smutné oči a uvědomila si, proč ji tak zraňuje, když se k ní nechová příjemně. Připomínal jí Toma.

„Ano, můžu za to já,“ odpověděla klidně. On sklopil zrak a poté mírně pokýval hlavou, jako by si potvrdil nějakou svou domněnku, které však nechtěl věřit.

„Co kdybychom už přešli k tomu experimentu?“ řekla chladně a odmítala se mu znovu podívat přímo do očí.

„Ano, pojďme,“ souhlasil a odvedl ji k inkubátoru. V téměř stejný moment vstoupily do místnosti další dvě osoby. Jednou z nich byl vousatý doktor v bílém plášti a druhá byla mladá, mírně roztržitě působící dívka taktéž v bílém. Na bílý plášť jí splývaly sytě rudé vlasy a Gabriele se zdálo, jako by se jejich záře odrážela od stěn a projasňovala místnost.

„Danieli,“ kývnul na druhého doktora Evan, jméno té dívky si nepamatoval. Gabriela si všimla, jak se dívka rozpačitě podívala jinam. Zrak jí na chvíli padl na Gabrielu a té neunikl téměř nepatrný náznak stínu zhnusení, který se jí přehnal po tváři. Sama pro sebe se uchechtla. O mnoho se nelišíme, pomyslela si. Taky jsem bývala mladá a krásná, jako ty. Z myšlenek ji vytrhla Evanova ruka, která ji jemně popostrčila k otevřenému inkubátoru. Položila se na měkkou hmotu, jenž vystýlala vnitřek skleněné rakve a téměř okamžitě se přizpůsobila tvaru jejího těla.

„Svléknu vám z těla košili, pokud dovolíte. Kůže musí být co nejvíce odhalená, aby se jí dobře dýchalo.“

Gabriela se nemohla zbavit pocitu ponížení, který se v ní objevil, když Evan opatrně rozvázal uzlíky na jejich zádech a košili odhodil stranou.

„Tolik k tomu, že mi seženete jiné oblečení,“ pokusila se o vtip, když se před zraky přihlížejících lékařů ocitla nahá. Nedívala se na své tělo, ale věděla, že se její kůže až příliš napíná na vystouplých žebrech, že si nemohou nevšimnout, jak kvůli podvýživě nemá téměř žádná prsa a její tělo je poseto nespočtem ohyzdných jizev. Radši se jim nedívala do obličeje a měla co dělat, aby se

kostnatýma rukama nesnažila zakrýt svou nahotu. Evanovy prsty se obemkly kolem jejího zápěstí a bůhví proč jí ten dotyk přišel konejšivý. Zavřela oči a pomyslela na Toma.

„Gabrielo,“ ozval se jí u ucha Evanův hlas. „Teď vás uspím a do lebky implantuji stimulačtor. Až vás uspím, už to bude jen na vás.“

Zvedla víčka a zadívala se do jeho zelených očí.

„Budu mít pojem o čase?“ zeptala se.

„Když se probudíte, bude vám to připadat jako chvilka,“ usmál se.

„Tak naschle zítra, Evane,“ řekla a opět oči zavřela.

III.

Evan nervózně přešlapoval na kraji pódia a čekal, až muž stojící na jevišti zavolá jeho jméno. Nevnímal o čem mluví, věděl, že se snaží širokou veřejnost nějakým způsobem připravit na to, co přijde, všechna jeho slova mu však splývala v jednotný šum. Co dokázal rozeznat, bylo jeho jméno.

„Dámy a pánové, Evan Mainer.“

Když uslyšel své jméno, vteřinu vyčkal, nadechl se a poté již vstoupil do záře reflektorů. Hlediště bylo plné, on však nerozeznával jednotlivé tváře, všechny mu splývaly v jednolitou hmotu. Přesšel k pultíku, u kterého ještě do nedávna stál jejich tiskový mluvčí a všiml si, že u druhého pultu již stojí Marek a mírně se usmívá. Z nich dvou byl vždycky právě on tím, komu nevadilo se ukazovat na veřejnosti. Evan dával přednost spíše tichým stěnám své laboratoře. Srdce mu zběsile tlouklo do žeber a na čele mu vyrazil studený pot. Záblesky fotoaparátů mu blikaly do obličeje a Evan doufal, že alespoň jedna z fotek bude lichotivá.

„Pánové, vítejte, nyní už předám slovo vám,“ řekl ještě muž na jevišti, položil před Evana mikrofon a odešel někam do pozadí. Evan s Markem si vyměnili pohledy a Markovi bylo jasné, že se jeho příteli do uvádění příliš nechce. Proto se chopil slova jako první.

„Děkuji vám všem, že jste se dnes rozhodli přijít a být svědky události, která změní vše, co doposud známe. Dovolte mi, abych vás uvedl do děje tím, že se vrátím do doby, kdy vše začalo,“ řekl a okamžitě si získal pozornost přítomného davu. Marek se otočil k plátnu za sebou, na kterém se objevil první obrázek prezentace, kterou si pro tuto událost připravil.

„Vraťme se tedy zpět do roku dva tisíce padesát. Dva kamarádi, kteří se znají už od základní školy, spolu pokračovali i na vysokou a ačkoliv každý vystudoval něco jiného, tak se rozhodli, že spojí své mozky a udělají něco ušlechtilého pro lidstvo.

Já jsem se na vysoké škole vydal směrem, ve kterém jsem viděl budoucnost a vystudoval Umělou inteligenci. Chtěl jsem stvořit něco, co by lidem usnadnilo jejich existenci na zemi, věrného společníka i sluhu, něco co by smazalo rozdíly mezi chudými a bohatými a zajistilo komfort všem bez rozdílu.

Evan se rozhodl pro výzkum lidského vědomí a ponořil se do bádání v oblasti mozku a vystudoval Neurovědy. Dva na první pohled rozdílné obory, které však mají jednu věc společnou. Pohybují se totiž na úrovni, která téměř hraničí s mystičnem. Lidský mozek je ještě stále neprobádané území opředené spoustou tajemství a čím víc jsem se snažil vyvinout nějakou umělou inteligenci, o což se pokoušelo již mnoho lidí přede mnou bez valného úspěchu, tím víc jsem si uvědomoval, že se na celý problém možná dívám ze špatného úhlu. Proč vytvářet stále lepší a komplexnější technologie? Proč se snažit stvořit robota, který bude umět samostatně myslet a bude za nás dělat práci? Proč stále dokola opakovat to, o co se snažíme už přes sto let a nefunguje to? A proč se raději nezaměřit na něco, co je tu s námi už od samého počátku. Proč se snažit stvořit lepší tvory, když bychom mohli vylepšit sebe,“ Marek udělal krátkou pomlku a celý sál mu visel na rtech. Užival si pozornosti, které se mu dostávalo. Nyní už nestál jen za svým pultíkem, ale před obecnstvem procházel sem a tam.

„Čím víc jsem si s tou myšlenkou pohrával a sledoval, co se v okolním světě děje, tím víc jsem sám sebe ujišťoval, že právě

tohle je ta správná cesta. Obrátil jsem se proto na svého dlouholetého přítele, který se v té době zabýval hloubkou lidského vědomí a učení. Když jsme se ten večer sešli, bylo mi hned po prvních pár minutách jasné, že to o čem se bavíme, bude naší budoucností na dalších pár let. Rozhodli jsme se zariskovat. Já jsem opustil svou stávající práci a oba dva jsme všechny své úspory vložili do výzkumu, který se tehdy zdál být pouhou science fiction. Oba jsme však měli jasnou vidinu toho, čeho chceme dosáhnout. Já pracoval na programu, který bude simulovat realitu a bude spolupracovat s mozkem subjektu. Evan zkoumal, jaký efekt může takovýto zásah do mozku mít, jak vše zformátovat, nastavit, co udělat, kam zařízení umístit. Snažili jsme se získat sponzory, kteří by náš sen pro lepší zítřky podpořili. Ze začátku to nebylo snadné, ale čím více výsledků jsme měli, tím více lidí se přidávalo a nyní má naše výzkumné centrum přes dvě stě členů. Začínali jsme jen my dva a jeden nápad a nyní tu stojíme na prahu vědeckého průlomu. A tak tu jsme, o sedm let později a v místnosti za námi leží dvanáct dobrovolníků, kteří mají v mozku implantované zařízení, jež jsme s Evanem společně vyvinuli a vy můžete s námi sledovat první pokusy na lidech. Můžete sledovat, jak se utváří budoucnost!”

Sálem se rozlehlo vzrušené šumění. Marek zvedl ruku v gestu, kterým jasně dával najevo, aby se utišili.

„Samotnou studii a všechny technické maličkosti vám popíše můj kolega Evan, na kterém stála většina té těžké práce. Já jsem v podstatě jenom programátor,” řekl a společně se s celým sálem zasmál. Potom se podíval na Evana a povzbudivě na něj mrknul. Sál se utišil a čekal, co bude dál. Evan se podíval na prezentaci za svými zády a poté se pomalu otočil zpět k publiku.

„Děkuji za milý úvod do této problematiky avšak bych si dovolil doplnit pár detailů, které vás uvedou do kontextu. O tomto projektu jsme začali přemýšlet již na střední škole. Oba jsme věděli, kam a jakou cestou se chceme vydat, v té době se však jednalo o pubertální tlachání a filozofování nad naším místem ve vesmíru. Dnes, v roce dva tisíce padesát sedm, se musíme potý-

kat s mnoha problémy, které generace před námi řešit nemusela. Když jsem byl malý kluk, měl jsem pocit, že až dospěju, svět bude na vrcholu svých možností. Moji rodiče vyrůstali v době, kdy měli všeho dostatek a snažili se vymyslet technologie, které by jim život ulehčily. Čím víc se však lidský život zlehčoval, tím víc začínalo docházet k degeneraci mozku a hlavně lidského myšlení. Nedochozelo k osvětě, naopak se lidé stávali čím dál tím víc sobečtí, chamtivější a apatičtí vůči sobě navzájem i svému okolí. Protože došlo k vymýcení dříve smrtících chorob, lidé začali mít pocit, že jim nebezpečí nehrozí a přestali své děti dávat očkovat. Nedošlo jim však, že právě kvůli prevenci došlo k potlačení těchto chorob. Aby se jejich život stal ještě pohodlnějším, brali si vše na úkor svého životního prostředí a tak dnes máme z úrodných míst pouště. Ještě před padesáti lety lidé považovali globální oteplování za mýtus. Dnes jsme však svědky katastrofických následků činů, kterých jsme se v minulosti dopustili.

Já sám vyrůstal v blahobytu. Přepychu. Mé země se netýkaly války, ani hladomor, ty zuřily ve stále ještě nerozvinutých zemích, ze kterých se však lidé začínali chtít dostávat ven za lepším. A tak se stalo, že stejně jako před půl tisíciletím Kolumbus přivezl do Ameriky spalničky, které pro průměrného evropana nebyly stejně smrtící, jako pro Indiány, jež se s tímto virem nikdy nesesetkali, stejně tak se kvůli naší hlouposti začaly vyskytovat nemoci, které jsme dříve vymýtili. S příchodem migrantů přišly jiné, zákeřnější formy těchto onemocnění, proti kterým jsme se nedokázali bránit, protože jsme si mysleli, že jsme chytřejší, než naši předci a protože to nepotřebujeme. Přes čtyřicet procent dětí narozených po roce dva tisíce třicet pět trpí následky po prodělání kdysi banální infekce, proti které se dříve očkovalo. Ať už je to ochrnutí, neplodnost, slepota, hluchota, poruchy růstu kostí, orgánů a další.

Naše generace prožívala dětství v blahobytu. Naše děti se však musí a budou muset potýkat s postiženími, které jsme my a naši předci zapříčinili svou hloupostí a nabubřelostí.

Čím méně se lidé musí o něco snažit, čím pohodlnější jejich život je, tím víc jejich mozek degeneruje a ačkoliv si myslí, že je blahobytnější, není tomu tak. Udělá je otupělými vůči svému okolí. Dostane je do deprese, odtrhne je od reality, zbaví je soudnosti. Čím méně toho člověk musí udělat sám, tím víc se stahuje do sebe.

Když nám tohle všechno s Markem došlo, věděli jsme, že je jediná možnost, jak lidstvo zachránit. V dnešní době již nestačí děti posadit do školy a vyprávět jim o tom, co je správné a co špatné, učit je historii, aby neopakovaly chyby svých předků. Lidé rostou a učí se zkušenostmi, stávají se velkými tím, že zažívají věci a osvojují si je. Dnešní doba je však tak rychlá a klade si takové nároky, že průměrný člověk nedokáže držet krok. Aby náš druh přežil, musíme se vyvinout. Proto jsme přišli s řešením. Co kdyby se člověk mohl učit na míru svými vlastními zkušenostmi? Co kdyby na to se přizpůsobit světu, rozvinout se a najít svůj potenciál, měl víc času?"

Evan se odmlčel a přelétl pohledem po davu před sebou.

„Přesně to náš vynález lidstvu nabízí. Něco, co v dnešní době není jen možnost, ale přímo nutnost. Naše populace hloupne a nerozvívá se. Pokud to tak půjde dál, za pár stovek let vyhyne. Jsme lapeni ve slepé uličce bez možnosti návratu. S Markem jsme vytvořili přístroj, který dokáže nasimulovat realitu tak přesně, že lidská mysl nedokáže odhalit, že jde o pouhou iluzi. Představte si sen. Když v něm jste, taky si neuvědomujete, že to co se vám zdá, není skutečné. Po probuzení však dozajista víte, že to, co jste prožívali, se vám jen zdálo. Náš vynález funguje na stejném principu. Jedná se sondu zavedenou do mozku a program, který mozek mapuje a každému na míru vytváří realitu, kterou potřebuje k tomu, aby se něco naučil.

První fyzické pokusy jsme provedli na zvířatech, přesněji řečeno na potkanech. Zkoumali jsme jejich mozkovou kapacitu a možnosti, kterých by byli schopni dosáhnout, kdyby se vyvinuli. Nakonec jsme zjistili, že jistou formou učení a simulací je možné

potkany naučit spolupracovat tak, že se z nich staly v podstatě samostatně plánující živočichové. Každé zvíře má však jinou mozkovou kapacitu a na evolučním žebříčku se může pohybovat jen do určité míry. U potkanů jsme po deseti generacích, na kterých byl test proveden zaregistrovali nárůst mozkové hmoty o 3,5%. Po potkanech jsme stejný test provedli na opicích, přesněji na šimpanzech, kteří jsou lidem nejpodobnější. Tohle je Arnold," řekl, otočil se na plátno za sebou a ukázal na spokojeně vypadajícího šimpanzího samce.

„Arnold prošel dohromady třemi koly testů, přičemž první dva z nich trvaly každý tři měsíce. Byl uveden do umělého spánku a sondou mu byla simulována realita, kterou utvořil Markův program. Arnold se po prvním kole testů naučil používat jiných předmětů ke svému vlastnímu prospěchu. Po druhém kole testů se dokonce naučil vlastní řeči a schopnosti manipulace na vysoké úrovni. Tyto výsledky nás natolik nadchly, že jsme začali zkoušet na dalších, celkem jedenácti subjektech. Každý lidoop potřeboval jiné prostředí a rozhraní a každý z nich se naučil něco jiného. To nám nejen dokázalo, že každá osobnost je jiná a je tomu tak i u zvířat, ale zároveň nám to napovědělo, kam musíme výzkum směřovat dál. Na zvířatech nemůžeme zkoušet lidskou funkci mozku, protože žádná struktura není tak komplexní a vyvinutá, jako právě lidský mozek. Museli jsme proto přejít na klinické testy na lidech. Z etického hlediska byla spousta problémů již se šimpanzi. U lidí se však tento problém posunul na další úroveň. Proto jsme se rozhodli použít dobrovolníky z řad vězňů odsouzených k trestu smrti. Zde se, zdá se, od etiky v jistém slova smyslu mírně upouští. Dnes jsme do pokusu uvedli náš poslední subjekt. Test na lidech se trochu liší od testů předešlých. Aby opravdu došlo k procesu učení a poučení, musí mít zkouška nekonečný počet opakování, protože každý potřebuje jiné množství času se něco naučit. Tentokrát neukončíme pokus předčasně jako tomu bylo u zvířat a nebudeme ho řídit, ale necháme mu volný průběh. Bude jen časově omezen a to dvěma lety. Pokud se subjekty do té doby neprobudí, budou bezbolestně

usmrceni, pokud se však proberou, máme odvahu se domnívat, že došlo k polepšení a bude jim státem udělena milost.”

Když tato slova řekl, sálem to nesouhlasně zašumělo.

„Vždyť jsou to všechno vrazi toho nejtěžšího kalibru, jak můžete s jistotou říct, že se polepšili, pokud se proberou?” vykřikl jeden z reportérů a sál souhlasně mružel.

„Samozřejmě, že po jejich probuzení bude provedeno ještě mnoho psychologických testů, které nám řeknou jak se jejich mentální stav zlepšil. Zatím však nemáme důvod obávat se, že by u některého z nich k polepšení nedošlo. Program je opravdu navržený tak, že pokud člověk neprojde duševní proměnou, neprobudí se.”

„Jedná se však stále o klinické zkoušení, jak si můžete být jistí, že se někde v celém tom procesu nestane chyba?” ozvalo se ze zadních řad pobouřeně.

„Jistí si nemůžeme být nikdy, ale to ani když odsouzeného člověka po odpykání trestu propouští na svobodu. Nikdo neví, jestli se polepšil, nebo jen co zahne za roh se opět vrátí ke svému dřívějšímu způsobu života. To všechno jsou však spekulace a mohu vás ujistit, že až nastane chvíle, kdy k probuzení některého z našich pacientů dojde, uděláme vše proto, abychom se přesvědčili, že jejich propuštění je opravdu bezpečné.”

Sál mlčel. Ticho v něm prořízlo krátké zapípání.

„Pokud nikdo z vás nemá další otázky a vlastně i pokud je máte, tak si je prosím nechte na později, protože bych vás teď rád přizval k události, kterou nemá možnost vidět obyčejný smrtelník. Na plátně za mnou budete moci shlédnout spuštění programu v přímém přenosu,” s těmito slovy se Evan přetočil k plátnu za sebou, na kterém se objevilo černé okno přehrávače. Slyšel jak se sálem šíří vlna překvapení a příjemně ho při tom zamrazilo v zádech. Pocítil záchvěv vzrušení. Vedli o tomto kroku s Markem dlouhé diskuze, ale nakonec si Evan stejně prosadil svou. Věděl, že je jejich experiment kontroverzní a že v momentě kdy s ním vyjdou na světlo se o něm bude psát ve všech novinách po několik

následujících týdnů, tomu nebyli schopni zabránit. Byl si jistý, že v některých se o jejich pokusu nebude mluvit hezky. Rozhodl se však, že pokud mají jít se svým projektem na světlo, musí to udělat s velkou parádou. V lidech byla touha vidět krev hluboko zakořeněná a Evan věděl, že nikdo z nich neodmítne pohled na to, jak se na vězních provádí experimenty. Byl si navíc naprosto jistý, že když jim tento pohled poskytne, získá si víc příznivců, než odpůrců. Podíval se koutkem oka na Marka a zjistil, že se na něj taky dívá. Téměř neviditelně pokývl hlavou a dal mu tak svůj souhlas. Doktor se zhluboka nadechl a zmáčkl ovladač, kterým spustil živé vysílání.

IV.

„Evane! Skvělá prezentace, netušil jsem, že jsi takový řečník!” ozvalo se za jeho zády a téměř v ten samý okamžik mu na rameni spočinula ruka ředitele společnosti. Evan se usmál a přitukl si s ním nastavenou sklenkou se šampaňským.

„Tolik mi nelichoť, ani nevíš jak dlouho jsme s Markem pro slova řešili. Jsem upřímně rád, že ho mám za sebou.”

„Nebud' zbytečně skromný. Slavíme tu dnes velký úspěch!” zasmál se hlasitě. Evan pochopil, že už má mírně upito a nejspíš tento úspěch zapíjel již před oficiální akcí.

„Úspěch je schovaný v zastřených zítřcích, není co slavit. Jen jsme celý projekt spustili,” řekl tiše.

„Přesně tak!” zahřměl ředitel a ukázal na něj svou poloprázdnou sklenkou. „A to je něco, co je potřeba oslavit. Nebud' pořád takový zahořklý, bav se trochu, chlapče,” doporučil mu otcovsky, znovu ho velkou rukou poplácal po rameni a se stále stejně rozjařeným výrazem se vydal obšťastnit jinou skupinku spolupracovníků. Evan se nejistě rozhlédl po místnosti a pohledem zachytil Marka, který stál na jejím druhém konci. Kolem něj postávalo asi pět dalších lidí a on je zjevně bavil nějakým svým vtipem, protože skupinka se v jeden okamžik začala otrásat hurónským smíchem. Všiml si, že je mezi nimi i ta rudovlasá stážistka, o které Marek mluvil. Na chvíli se na ni zadíval a ona jako by vycítila jeho pohled,

zvedla oči. Jejich pohledy se na krátký okamžik střetly a Evanovi hlavou proběhl nedávný rozhovor, který vedl s Markem. Měla na sobě černé, přiléhavé šaty které jí odhalovaly ramena na něž jí volně splývaly ryšavé vlasy. Opravdu byla hezká. Rychle pohled odvrátil jinam a kopl do sebe zbytek šampaňského.

V místnosti vládlo všeobecné veselí. Všichni se družili, fotili a poplácávali po zádech, jako by už teď slavili vítězství. Evan věděl, že tím, že s celou věcí vyšli na veřejnost, získají další sponzory a to znamená i víc peněz, neměl však pocit, že dosáhli úspěchu. Nikdo neví, že tohle je teprve začátek. Se svými obavami se nikomu nesvěřil. O svých neúspěších nikomu mimo nejužší kruh neříkali. O tom, co se doopravdy stalo s opicemi, věděl jen Marek, on a ředitel. A samozřejmě ti, kteří s nimi měli ten večer směnu, ale o jejich mlčenlivost se ředitel postaral. Evan odložil sklenici na stůl a dobře naučeným pohybem si upravil sako. Najednou měl pocit, jako by v místnosti byl příliš velký hluk, příliš mnoho lidí a až moc vydýchaný vzduch. Potřeboval se dostat ven a tak se nepozorovaně přitočil k zadním dveřím a protáhl se na požární schodiště. Vyběhl těch několik schodů nahoru a otevřel dveře na střechu. Před pár okamžiky se přes město přehnala jedna z nenadálých letních bouřek. Bylo po dešti a vzduch byl prosycen vlhrou vůní. Došel po mokré střeše k zábradlí a zadíval se na světlo města daleko před sebou. K uším mu doléhal tlumený hlas hudby vycházející z patra pod ním. Všichni se uvnitř nepochybně dobře bavili, avšak on nedokázal přestat myslet na vězně ležící v inkubátorech. Co se jim asi právě teď odehrává v hlavě? Jsou v jiném vesmíru, časoprostoru? Nevědí nic o tom, co se děje na zemi a přesto svádí své vlastní bitvy. Vyhrájí je? Dokáže se některý z nich dostat ven?

Za jeho zády se ozvalo nenadálé klepnutí dveří, jak kdosi vyšel na střechu. Evan se otočil.

„Ah, omlouvám se, nevěděla jsem, že tu ještě někdo je.“

Před ním se ze dveří vynořila ta stážistka. Evan si v duchu povzdechl. Nebylo mu souzeno zůstat chvíli sám.

„To nevádí,“ zalhal a odlepil ruce od mokrého zábradlí. Ona udělala pár kroků k němu a tiše hvízdlá.

„Páni, nádherný výhled.“

Přešla až k zábradlí a postavila se vedle něj. Nic neříkal. Vytáhla z kabelky krabičku cigaret.

„Chcete taky?“ zeptala se a přitom si jednu strčila do úst.

„Ne, díky,“ odmítl zdvořile.

„Nekouříte? To jste první vědec kterého znám.“

„Přijde mi to zbytečné,“ pokrčil rameny. Ona se na něj chvíli dívala, poté však pomalu vytáhla cigaretu ze svých úst a schovala ji zpět do krabičky. Tázavě zvedl jedno obočí.

„Nedáte si?“ pousmál se pobaveně.

„Rozmyslela jsem si to,“ pokrčila rameny. „Je na to moc hezky cítit vzduch.“

„To ano,“ přikývl. Oba dva se zadívali na město.

„Takže, co ještě neděláte tak jako všichni ostatní tady?“ zeptala se a jeho překvapilo, jak nenuceně její hlas zní, měl za to, že se svými dotazy snaží pouze přerušit trapné ticho.

„Nepiju kafe, nesnažím se nikoho přesvědčit o svých názorech...“ řekl a podíval se na ni. Její rty se roztáhly v zářivém úsměvu.

„Takže tohle je vaše cesta k tomu být úspěšný?“

„Nevím, jestli se můžu považovat za úspěšného,“ odpověděl popravdě a sám sebe tím překvapil.

„Takže kromě toho všeho co neděláte, trpíte ještě falešnou skromností,“ uculila se. Otočil se a pozorně si ji prohlížel.

„Nejste náhodou trochu drzá na to, že jste stážistka?“ zeptal se, ale v hlasu mu hrál pobavený podtón. Podívala se na něj skrz své dlouhé řasy.

„Jsme na večírku. Pro jeden jediný večer nemám pocit, že jsem jenom stážistka. Dneska jsem jen holka, která chce slavit úspěchy a možná se trochu víc opít,“ odpověděla. Tentokrát se zasmál nahlas.

„Jak se jmenujete? Na jména jsem nikdy hlavu neměl,“ otočil se k ní.

„Nina,“ řekla a natáhla k němu ruku.